ΕΚΘΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠ' ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟΥ ΣΥΖΗΤΗΣΗ
στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 181 έως 184/86 *

I — Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία

A — *Τα πραγματικά περιστατικά*

1. Οι τέσσερις προσφεύγοντες είναι υπάλληλοι του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου και υπηρετούν στο Κοινό Κέντρο Ερευνών της Ispra. Ο Del Plato, γεννήθηκε το 1939 και είναι διδάκτωρ της αρχιτεκτονικής του Πανεπιστημίου του Μιλάνου· προσελήφθη στην Επιτροπή το 1966 και είναι ήδη μόνιμος υπάλληλος της κατηγορίας Β 3/7.

Ο Giovanni Ferrari, που γεννήθηκε το 1943, εισήλθε στην Επιτροπή το 1964· έχει « laurea in Scienze Naturali » του Πανεπιστημίου του Μιλάνου και μόνιμος υπάλληλος της κατηγορίας Β 3/5.

Ο Massimmo Paruccini, που γεννήθηκε το 1940, εισήλθε στην Επιτροπή το 1961· σπούδασε φιλοσοφία στο Πανεπιστήμιο και είναι ήδη υπάλληλος της κατηγορίας Β 2/6.

Ο Enrico Rodari, που γεννήθηκε το 1943, εισήλθε στην Επιτροπή το 1964· έχει « laurea in Scienze Biologiche » του Πανεπιστημίου του Μιλάνου και ήδη υπάλληλος της κατηγορίας Β 4/7.

2. Τα άρθρα 92 έως 101 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων που αποτελούν τον τίτλο VIII του κανονισμού, προβλέπουν ειδικές διατάξεις για τους υπαλλήλους του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου των Κοινοτήτων. Συγκεκριμένα, ενώ σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 45 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως « η μετάβαση υπαλλήλου από κλάδο ή κατηγορία σε άλλο κλάδο ή ανώτερη κατηγορία δύναται να γίνει μόνο μετά από διαγωνισμό », το άρθρο 98 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως ορίζει στη δεύτερη παράγραφο ότι « οι διατάξεις του άρθρου 45, παράγραφος 2, δεν εφαρμόζονται στους υπαλλήλους που αναφέρονται στο άρθρο 92 ». Το άρθρο 92 « καθορίζει τις ειδικές διατάξεις που εφαρμόζονται στους υπαλλήλους της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας που κατέχουν στον πυρηνικό τομέα θέση για την οποία απαιτούνται επιστημονικά ή τεχνικά προσόντα και που αμείβονται από τις πιστώσεις που διατίθενται από τον προϋπολογισμό ερευνών και επενδύσεων ».

Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι ο κανόνας του διαγωνισμού δεν ισχύει για τη μετάβαση από έναν κλάδο σε άλλο και από μια κατηγορία σε άλλη όταν πρόκειται για υπαλλήλους του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου.

Η Επιτροπή όμως θεώρησε αναγκαίο εδώ και πολύ καιρό να καθορίσει μια διαδικασία επιλογής των προσώπων που μπορούν να ζητήσουν να αλλάξουν κλάδο. Έτσι θεσπίστηκαν, όπως άλλωστε επανειλημμένα κατά το παρελθόν, οι « διαδικαστικοί κανόνες για την έκδοση αποφάσεων περί μεταβάσεως μονίμων και εκτάκτων υπαλλήλων του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου από την κατηγορία Β στην κατηγορία Α » που δημοσιεύτηκαν στις

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

« *Πληροφορίες διοικητικής φύσεως* » της 24ης Ιουνίου 1983 (σ. 36).

Οι διατάξεις αυτές που « σκοπό έχουν να καθιερώσουν σύστημα που θα καθιστά δυνατή την εκτίμηση της ικανότητας των μονίμων και εκτάκτων υπαλλήλων του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου της κατηγορίας Β για την άσκηση καθηκόντων της κατηγορίας Α », προβλέπουν ορισμένες προϋποθέσεις αποδοχής και συνιστούν επιτροπή ad hoc « η οποία καταρτίζει τον πίνακα των μονίμων και εκτάκτων υπαλλήλων της κατηγορίας Β που θα μπορούσαν να αλλάξουν κατηγορία κατόπιν σχετικής αποφάσεως ».

3. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτουν οι ακόλουθοι κύριοι κανόνες:

— Αίτηση για αλλαγή κατηγορίας μπορούν να υποβάλουν μόνο οι υπάλληλοι που συγκεντρώνουν τις ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις: ανήκουν στον επιστημονικό ή τεχνικό κλάδο· έχουν το βαθμό Β 1 ή Β 2 ή τουλάχιστον αρχαιότητα τεσσάρων ετών στο βαθμό Β 3 ή αρχαιότητα τουλάχιστον έξι ετών στο βαθμό Β 4 και δεν έχουν κριθεί ακατάλληλοι επί τρεις συνεχείς περιόδους. Ωστόσο οι τρεις αυτές προϋποθέσεις δεν απαιτούνται στην περίπτωση του μονίμου ή του εκτάκτου υπαλλήλου ο οποίος « κατέχει πτυχίο πανεπιστημίου ή ανωτάτης σχολής του επιστημονικού ή τεχνικού κλάδου, εφόσον πάντως δικαιολογεί επαγγελματική πείρα στον επιστημονικό ή τεχνικό τομέα τουλάχιστον έξι ετών και έχει εργαστεί στην Επιτροπή ως μόνιμος ή έκτακτος υπάλληλος στον επιστημονικό ή τεχνικό κλάδο επί συνολική περίοδο τεσσάρων ετών ».

— Η επιτροπή ad hoc η οποία καταρτίζει τον πίνακα των μονίμων και εκτάκτων υπαλλήλων που μπορούν να αλλάξουν κατηγορία κατόπιν σχετικής αποφάσεως αποτελείται από τον πρόεδρο, κατηγορίας Α, και από τρία μέλη, επίσης κατηγορίας Α, που ορίζονται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχής, καθώς και από τρία μέλη τα οποία ορίζονται από την κεντρική επιτροπή του προσωπικού, εκ των οποίων δύο τουλάχιστον της κατηγορίας Α και ένα του βαθμού Β 1 ή Β 2, εφόσον όμως δεν είναι υποψήφιος για αλλαγή κατηγορίας.

Στις διατάξεις αυτές διευκρινίζεται ότι οι αποφάσεις της επιτροπής λαμβάνονται κατά πλειοψηφία.

— Ο ρόλος της Επιτροπής καθορίζεται στο κεφάλαιο ΙΙ, παράγραφος 2, των « διαδικαστικών κανόνων »· η επιτροπή εξετάζει το φάκελο κάθε υποψηφίου και καταρτίζει, ενδεχομένως ύστερα από συνέντευξη με τους υποψηφίους, τον πίνακα των υποψηφίων που μπορούν να υποβάλουν υπόμνημα, που γίνονται δηλαδή δεκτοί στη δεύτερη φάση της διαδικασίας.

— Η επιτροπή καθορίζει, αφού λάβει υπόψη τις προτάσεις των υποψηφίων, το θέμα της εργασίας που οφείλει να εκπονήσει κάθε υποψήφιος. Η εργασία πρέπει να είναι « επιστημονικής ή τεχνικής φύσεως και προϊόν προσωπικής προσπάθειας ».

— Ωστόσο, οι εκ των υποψηφίων « κάτοχοι πτυχίου πανεπιστημίου ή ανωτάτης σχολής στον επιστημονικό ή τεχνικό τομέα που δικαιολογούν την επαγγελματική πείρα και την αρχαιότητα που προβλέπεται στο σημείο ΙΙ, παράγραφος 2, ανωτέρω (που δικαιολογούν δηλαδή επαγγελματική πείρα στον επιστημονικό ή τεχνικό τομέα τουλάχιστον έξι ετών και υπηρετούν στις Κοινότητες ως μόνιμοι ή έκτακτοι υπάλληλοι στον επιστημονικό ή τεχνικό τομέα επί συνολική περίοδο τεσσάρων ετών), δεν υποχρεούνται να υποβάλουν εργασία. Οι

υποψήφιοι αυτοί μπορούν να κριθούν κατάλληλοι για αλλαγή κατηγορίας μετά από έλεγχο του πτυχίου και συνέντευξη με την επιτροπή προκειμένου να εκτιμηθεί το επίπεδο και ο τομέας των ικανοτήτων τους ».

— Μετά την περάτωση αυτών των εργασιών η επιτροπή υποβάλλει αιτιολογημένη έκθεση στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μαζί με πίνακα των υποψηφίων που κρίθηκαν ικανοί για την άσκηση καθηκόντων της κατηγορίας Α και μνεία του τομέα ή των τομέων αρμοδιότητας κάθε υποψηφίου. Το κείμενο αναφέρει ότι « στη συνέχεια η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή αποφασίζει για τους διορισμούς αναλόγως των αναγκών της υπηρεσίας και των δυνατοτήτων εκ του προϋπολογισμού ». Διευκρινίζεται επίσης ότι « ο τελικός πίνακας ικανότητας ισχύει μέχρι την κατάρτιση του νέου ».

— 76 υπάλληλοι υπέβαλαν αιτήσεις από τους οποίους οι 36 ήταν κάτοχοι πτυχίου πανεπιστημίου ή ανωτάτης σχολής του επιστημονικού ή τεχνικού τομέα. Οι τέσσερις προσφεύγοντες πληροφορήθηκαν στις 16 Σεπτεμβρίου 1985 από τον πρόεδρο της επιτροπής ad hoc και το γενικό διευθυντή διοικήσεως και προσωπικού ότι οι αποφάσεις ήταν « αρνητικές » γι' αυτούς, δηλαδή δεν περιελήφθησαν στον πίνακα των υπαλλήλων που κρίθηκαν κατάλληλοι από την επιτροπή για αλλαγή κατηγορίας με τη σχετική απόφαση.

Οι τέσσερις προσφεύγοντες προσβάλλουν αυτές τις αποφάσεις.

Β — *Η διαδικασία*

Κατ' εφαρμογή των άρθρων 90 και 91 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, οι τέσσερις προσφεύγοντες υπέβαλαν διοικητικές ενστάσεις κατά των αποφάσεων της επιτροπής ad hoc να μη τους περιλάβει στον πίνακα των ικανών για αλλαγή κατηγορίας.

Οι ενστάσεις αυτές απορρίφθηκαν με τέσσερις αποφάσεις της 4ης Απριλίου 1986 του αντιπροέδρου της Επιτροπής, τις οποίες οι ενδιαφερόμενοι προσέβαλαν ενώπιον του Δικαστηρίου. Με Διάταξη του τρίτου τμήματος της 23ης Οκτωβρίου 1986 το Δικαστήριο διέταξε την ένωση και τη συνεκδίκαση των τεσσάρων προσφυγών.

ΙΙ — Περίληψη των ισχυρισμών και των επιχειρημάτων των διαδίκων

Οι διάφοροι ισχυρισμοί είναι κατά τα ουσιώδη ίδιοι και στις τέσσερις προσφυγές. Πρώτα πρέπει πάντως να εξεταστεί η ένσταση απαραδέκτου που ήγειρε η Επιτροπή.

Α — *Η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή*

Οι περισσότεροι από τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων αφορούν τη νομιμότητα των « διαδικαστικών κανόνων για την έκδοση αποφάσεων περί μεταβάσεως των μονίμων και εκτάκτων υπαλλήλων του τεχνικού και του επιστημονικού κλάδου από την κατηγορία Β στη κατηγορία Α » (στο εξής: διαδικαστικοί κανόνες) που δημοσιεύτηκαν στις *Πληροφορίες διοικητικής φύσεως* της 24ης Ιουνίου 1983.

Όπως εκτίθεται παρακάτω, οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι με το κείμενο αυτό συνιστάται μια αρχή (η επιτροπή ad hoc) που δεν είναι αρμόδια, στην πραγματικότητα διοργανώνει διαγωνισμό χωρίς να τηρεί τους περί διαγωνισμών κανόνες του κανονισμού υπηρε-

σιακής καταστάσεως των υπαλλήλων και περιέχει διάφορα κενά σχετικά με τις λεπτομέρειες επιλογής των ικανών για αλλαγή κατηγορίας προσώπων.

Η Επιτροπή υποστηρίζει όμως ότι το Δικαστήριο, με την απόφαση της 11ης Μαρτίου 1986 (Hermanus Adams και λοιποί κατά Επιτροπής, 294/84, Συλλογή 1986, σ. 977), έκρινε ότι πρέπει να διακρίνεται το παραδεκτό της προσφυγής καθαυτής από το παραδεκτό των ισχυρισμών επί των οποίων στηρίζεται αυτή, διότι τα δύο αυτά στοιχεία δεν είναι παράλληλα. Το Δικαστήριο έκρινε συγκεκριμένα ότι αν η προκήρυξη διαγωνισμού δεν προσβληθεί εγκαίρως καθίσταται απρόσβλητη και δεν μπορεί πλέον να αμφισβητηθεί « μετά τη δημοσίευσή της και ενώ έχει ήδη συντελεστεί το μεγαλύτερο μέρος ή το σύνολο των σχετικών με το διαγωνισμό πράξεων, διότι αυτό αντιβαίνει στις αρχές της ασφάλειας του δικαίου, της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της χρηστής διοίκησης ».

Η Επιτροπή υποστηρίζει δηλαδή ότι οι διαδικαστικοί κανόνες που θεσπίστηκαν το 1983 και δημοσιεύτηκαν στις 24 Ιουνίου 1983 στις *Πληροφορίες διοικητικής φύσεως* δεν προσβλήθηκαν με προσφυγή και επομένως κατέστησαν απρόσβλητες, οπότε όλοι οι ισχυρισμοί περί αντικανονικότητας είναι απορριπτέοι ως απαράδεκτοι.

Η Επιτροπή απαντά στους ισχυρισμούς αυτούς μόνο επικουρικώς.

Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν ότι τα άρθρα 184 της Συνθήκης ΕΟΚ και 156 της Συνθήκης ΕΚΑΧ, που αναφέρονται στο μηχανισμό της ένστασης απαραδέκτου, διατυπώνουν τη γενική αρχή ότι στο πλαίσιο προσφυγής κατά ατομικής απόφασης μπορεί πάντα να προβληθεί το παράνομο του κανονισμού στον οποίο στηρίζεται η απόφαση.

Β — *Η εξέταση των διαφόρων ισχυρισμών*

α) *Η αναρμοδιότητα της επιτροπής ad hoc*

Οι *προσφεύγοντες* ισχυρίζονται ότι η επιτροπή ad hoc, που συστήθηκε με τους « διαδικαστικούς κανόνες », δεν μπορούσε να αναγνωριστεί αρμόδια για την κατάρτιση του πίνακα των προσώπων που θα μπορούσαν να ζητήσουν αλλαγή κατηγορίας, εφόσον μόνο η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μπορεί να αποφασίζει για την αλλαγή κατηγορίας.

Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν συγκεκριμένα ότι, ναι μεν το άρθρο 98, δεύτερη παράγραφος, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως παρεκκλίνει από τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 45, το οποίο προβλέπει διαγωνισμό καταρχή για τη μετάβαση από κλάδο σε κλάδο και από κατηγορία σε ανώτερη κατηγορία, ουδόλως όμως παρεκκλίνει από την παράγραφο 1 του άρθρου 45 που ορίζει ότι « η προαγωγή κατά βαθμό παρέχεται με απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής ».

Η μετάβαση όμως από την κατηγορία Β στην Α αποτελεί βεβαίως απόφαση περί προαγωγής.

Άρα η Επιτροπή δεν είχε το δικαίωμα να αναθέσει στην επιτροπή ad hoc την αρμοδιότητα να καταρτίζει τον πίνακα των προσώπων που είναι ικανά να μεταβούν σε άλλη κατηγορία.

Η *Επιτροπή* παρατηρεί, πρώτο, ότι, όπως έχει κρίνει το Δικαστήριο με την απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 1977 (Jänsch κατά Επιτροπής, 5/76, Rec. 1977, σ. 1817) ως αντιστάθμισμα της ανασφάλειας που προκύπτει για ορισμένους υπαλλήλους από την περιγραφή των προγραμμάτων έρευνας και προκειμένου να ενθαρρύνονται οι υπάλληλοι να συμμετέχουν στα

προγράμματα αυτά, ο κανονισμός υπηρεσιακής κατάστασης προβλέπει υπέρ αυτών ορισμένα πλεονεκτήματα, ιδίως όσον αφορά τις αποδοχές, αλλά και τη δυνατότητα που τους παρέχει το άρθρο 98 να μεταβούν σε άλλο κλάδο χωρίς διαγωνισμό.

Για να αποφεύγονται όμως οι αυθαιρεσίες, η Επιτροπή θεώρησε αναγκαίο να καθιερώσει μια διαδικασία επιλογής. Η διαδικασία αυτή ισχύει κατά το μέτρο που το άρθρο 98 του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως παρεκκλίνει από ολόκληρο το άρθρο 45 και όχι μόνο από την παράγραφο 2. Πράγματι, το άρθρο 45 του κανονισμού αφορά τις προαγωγές, ενώ στην υπό κρίση υπόθεση πρόκειται για αλλαγή κλάδου, πράγμα τελείως διάφορο.

β) *Η παραβίαση των κανόνων που διέπουν τους διαγωνισμούς*

Οι *προσφεύγοντες* υποστηρίζουν ότι στην πραγματικότητα η Επιτροπή εισήγαγε και εδώ ένα σύστημα διαγωνισμού, χωρίς όμως να τηρήσει τους κανόνες που διέπουν τη διαδικασία διαγωνισμού, τους οποίους προβλέπει το παράρτημα III του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως των υπαλλήλων. Έπρεπε, επομένως, να τηρηθούν όλοι οι κανόνες του παραρτήματος αυτού, μάλιστα δε ο πίνακας επιτυχόντων έπρεπε να περιλαμβάνει, όπως προβλέπει η προτελευταία παράγραφος του άρθρου 5 του παραρτήματος αυτού, αριθμό υποψηφίων τουλάχιστον διπλάσιο του αριθμού των θέσεων που θα πληρωθούν με το διαγωνισμό.

Η *Επιτροπή* απαντά ότι το άρθρο 45, παράγραφος 2, του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως δεν ισχύει στην περίπτωση μεταβάσεως υπαλλήλων του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου σε ανώτερη κατηγορία και ότι η παρέκκλιση από τον κανόνα του διαγωνισμού του άρθρου 45, παράγραφος 2, είχε ως αποτέλεσμα ότι αφήνει στην αρμόδια για τους διορισμούς αρχή ευρύτατη ευχέρεια εκτιμήσεως στον τομέα της μετάβασης μονίμων και εκτάκτων υπαλλήλων του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου από την κατηγορία Β στην κατηγορία Α.

Αυτό όμως δεν εμποδίζει την ΑΔΑ να προβλέπει διαδικασίες που καθιστούν όσο το δυνατόν αντικειμενικότερη την κατά διακριτική ευχέρεια εκτίμηση που είναι αρμόδια να σχηματίζει ως προς την αξία κάθε υποψηφίου.

Επομένως, ισχυρίζεται η Επιτροπή, τίποτα δεν την εμπόδιζε να εμπνευστεί σε μεγάλο βαθμό, όπως το έπραξε, από τις διατάξεις του παραρτήματος 3 του κανονισμού χωρίς ωστόσο και να δεσμεύεται απ' αυτές.

Η Επιτροπή προσθέτει ότι, αφού οι προσφεύγοντες είχαν όλες τις απαιτούμενες εγγυήσεις, δεν έχουν συμφέρον να αμφισβητούν νομικώς τους διαδικαστικούς κανόνες που θεσπίστηκαν το 1983.

Οι προσφεύγοντες απαντούν ότι η Επιτροπή διοργάνωσε πραγματικό διαγωνισμό βάσει τίτλων και εξετάσεων με εγγυήσεις που δεν είναι καθόλου ισοδύναμες αυτών που προβλέπει το παράρτημα III του κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως και με λεπτομέρειες που δεν είναι ικανοποιητικές και δεν επιτρέπουν να εκτιμηθεί ορθά η αξία των διαφόρων υποψηφίων.

γ) *Η παραβίαση της ισότητας εις βάρος των υποψηφίων κατόχων πτυχίου πανεπιστημίου ή ανωτάτης σχολής*

Οι *προσφεύγοντες* φρονούν ότι η απαλλαγή από την υποχρέωση υποβολής εργασίας που προβλέπουν οι διαδικαστικοί κανόνες υπέρ των υπαλλήλων που είναι κάτοχοι πτυχίου πανεπιστημίου ή ανωτάτης σχολής στον επιστημονικό ή τεχνικό τομέα εξελίχθηκε στην πραγματικότητα σε μειονέκτημα έναντι των λοιπών υποψηφίων. Υποστηρίζεται ότι, στην περίπτωση των υποψηφίων που όφειλαν να

υποβάλουν εργασία, η επιτροπή ad hoc εξέτασε προσεκτικά τις υποβληθείσες εργασίες, η δε συνέντευξη με τον υποψήφιο έγινε σε θέμα που γνώριζαν καλά και ο ίδιος ο υποψήφιος και η Επιτροπή. Έτσι, η συνέντευξη ήταν πολύ πιο αποδοτική, ενώ αντιθέτως οι υποψήφιοι, πτυχιούχοι πανεπιστημίου, έπρεπε να δώσουν διάλεξη διάρκειας 15 λεπτών πάνω σε ένα θέμα της ειδικότητάς τους, διάλεξη που συχνά απέχει πολύ από τις γνώσεις και τα ενδιαφέροντα της επιτροπής ad hoc.

Υπό τις συνθήκες αυτές, οι υποψήφιοι κάτοχοι πτυχίων πανεπιστημίου βρέθηκαν σε μειονεκτική θέση, καθόσον μάλιστα ορισμένοι απ' αυτούς είχαν ειδικότητες με τις οποίες δεν είχε εξοικειωθεί η επιτροπή.

Ιδιαίτερα χαρακτηριστική θεωρούν οι προσφεύγοντες την περίπτωση του Del Plato, ειδικότητα του οποίου είναι η αρχιτεκτονική, και του Paruccini, που έχει ειδικότητα τη μαθηματική λογική.

Η *Επιτροπή* φρονεί ότι τα επιχειρήματα των προσφευγόντων στηρίζονται σε ανακριβή παράσταση της δεύτερης συνέντευξης που είχαν οι υποψήφιοι με τα μέλη της επιτροπής ad hoc.

Η δεύτερη αυτή συνέντευξη, διάρκειας σαρανταπέντε λεπτών, περιελάμβανε είτε διάλεξη του υποψηφίου διάρκειας δεκαπέντε λεπτών σχετικά με το περιεχόμενο της εργασίας είτε, στην περίπτωση των υπαλλήλων που δεν υπέβαλαν εργασία, επί επιστημονικού ή τεχνικού θέματος της ειδικότητάς τους. Και στις δύο περιπτώσεις μετά τη διάλεξη θα ακολουθούσε συζήτηση, επίσης δεκαπεντάλεπτη, με τα μέλη της επιτροπής. Τέλος, το τελευταίο τέταρτο της ώρας ήταν αφιερωμένο σε ερωτήσεις γενικής, επιστημονικής και τεχνικής φύσεως.

Υπό τις συνθήκες αυτές οι « πτυχιούχοι » υποψήφιοι, των οποίων η εξ αντικειμένου διαφορετική κατάσταση δικαιολογούσε την απαλλαγή από την υποβολή εργασίας, δεν βρέθηκαν σε μειονεκτική θέση από την εξέλιξη της διαδικασίας επιλογής.

Η Επιτροπή παρατηρεί εξάλλου ότι από τους 47 υποψηφίους που έγιναν δεκτοί για τη δεύτερη συνέντευξη οι 32 ήταν πτυχιούχοι πανεπιστημίου και οι 15 μη πτυχιούχοι, από τους 32 πτυχιούχους δε, οι 11 έχουν περιληφθεί σε έναν από τους δύο πίνακες ικανότητας που κατήρτισε η επιτροπή, ενώ από τους 15 μη πτυχιούχους μόνο 4 έχουν περιληφθεί σε έναν από τους δύο αυτούς πίνακες. Το ποσοστό επιτυχίας, δηλαδή, είναι για μεν τους πρώτους 34,4 %, ενώ για τους δεύτερους 26,7 %.

δ) *Οι αιτιάσεις που αφορούν τη συνέντευξη*

Οι *προσφεύγοντες* υποστηρίζουν ότι η συνέντευξη και ιδίως το τελευταίο μέρος της που διήρκεσε μόνο δεκαπέντε λεπτά αφορούσε ερωτήσεις ιστορίας των θετικών επιστημών που χαρακτηρίστηκαν ως ερωτήσεις γενικής φύσεως, δεν είχαν καμιά σχέση με τις ειδικότητες των προσφευγόντων και ήταν τόσο γενικές ώστε ο υποψήφιος δεν μπορούσε να απαντήσει παρά μόνο με γενικότητες.

Η *Επιτροπή* υποστηρίζει ότι, η δεύτερη συνέντευξη διήρκεσε σαρανταπέντε λεπτά κατά μέσο όρο, από τα οποία τα τριάντα ήταν αφιερωμένα σε διάλεξη και σε συζήτηση σε τομέα που εμπίπτει άμεσα στην ειδικότητα του υποψηφίου, ενώ το τελευταίο μόνο τέταρτο ήταν αφιερωμένο σε γενικές ερωτήσεις επιστημονικής φύσεως.

Η Επιτροπή θεωρεί απόλυτα δικαιολογημένο το ότι ένα μέρος της συνέντευξης αφορούσε γενικές ερωτήσεις από τον τομέα των θετικών

επιστημών και της τεχνικής, ούτως ώστε να μπορέσει η επιτροπή να εκτιμήσει την έκταση των γενικών γνώσεων των υποψηφίων.

Η Επιτροπή προσθέτει ότι, σχετικά με τον καθορισμό των λεπτομερειών της συνεντεύξεως και της επιλογής των υποψηφίων, η επιτροπή είχε διακριτική κατά μεγάλο μέρος εξουσία εκτιμήσεως.

ε) *Οι προσφεύγοντες* υποστηρίζουν ότι *δεν τηρήθηκαν πρακτικά* των διαφόρων συνεντεύξεων, οπότε δεν μπορεί να ερευνηθεί αν οι συνεντεύξεις έδωσαν τη δυνατότητα να διαπιστωθεί το επίπεδο και ο τομέας αρμοδιότητας των υποψηφίων.

Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι η τήρηση πρακτικών δεν ήταν αναγκαία ούτε εν πάση περιπτώσει επιβεβλημένη από τους διαδικαστικούς κανόνες και προσκομίζει, αφενός, τα πρακτικά των εργασιών της επιτροπής ad hoc και, αφετέρου, τα έγγραφα που δείχνουν τον τρόπο κατά τον οποίο η εν λόγω επιτροπή βαθμολόγησε τους διάφορους υποψηφίους.

Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι τα έγγραφα αυτά δείχνουν με πόση σοβαρότητα εργάστηκε η επιτροπή ad hoc.

στ) *Η μη τήρηση των προθεσμιών που προβλέπει η « ανακοίνωση προς τους μονίμους και εκτάκτους υπαλλήλους του επιστημονικού και τεχνικού κλάδου της κατηγορίας Β » που δημοσιεύθηκε στις* Πληροφορίες διοικητικής φύσεως *της 24ης Ιουνίου 1983*

Οι *προσφεύγοντες* υποστηρίζουν ότι δεν τηρήθηκαν οι προθεσμίες που προβλέπει η ανακοίνωση προς τους υπαλλήλους τους οποίους αφορά η διαδικασία επιλογής που δημοσιεύτηκε στο τεύχος των *Πληροφοριών διοικητικής φύσεως* της 24ης Ιουνίου 1983. Η ανακοίνωση αυτή προέβλεπε ότι η επιτροπή ad hoc θα συνερχόταν τέλος Οκτωβρίου-αρχές Νοεμβρίου 1983 και θα περάτωνε τις εργασίες της το Δεκέμβριο του 1984. Παρ' όλα αυτά, παρατηρούν οι προσφεύγοντες, η επιτροπή τελείωσε τις εργασίες της μετά τον Ιούνιο του 1985.

Η *Επιτροπή* απαντά ότι οι προθεσμίες αυτές ήταν ενδεικτικές και όχι επιτακτικές.

ζ) *Η μη κοινολόγηση των μεθόδων βαθμολογίας από την επιτροπή ad hoc*

Οι *προσφεύγοντες* υποστηρίζουν ότι τα πρακτικά των εργασιών της επιτροπής ad hoc δεν δείχνουν πώς υπολογίστηκαν οι « βαθμοί » που δόθηκαν στους διαφόρους προσφεύγοντες και, επομένως, το Δικαστήριο αδυνατεί, όπως αδυνατούν και οι ίδιοι, να ελέγξει τον τρόπο κατά τον οποίο καθορίστηκαν και στη συνέχεια ταξινομήθηκαν αυτοί οι « βαθμοί ».

Η *Επιτροπή* προσκομίζει διάφορα έγγραφα από τα οποία προκύπτει, όπως υποστηρίζει, ο τρόπος κατά τον οποίο βαθμολόγησε η επιτροπή και υποστηρίζει ότι η εκτίμηση που διατυπώνει η επιτροπή είναι κυριαρχική υπό τον όρο βέβαια ότι εκτελεί την αποστολή της με αμεροληψία και σοβαρότητα.

η) *Το μη κανονικόν της χρησιμοποιήσεως στερεότυπου ερωτηματολογίου προς τους ιεραρχικούς προϊσταμένους*

Οι *προσφεύγοντες* υποστηρίζουν ότι η επιτροπή απηύθυνε στους ιεραρχικούς προϊσταμένους των υποψηφίων στερεότυπο ερωτηματολόγιο, ενώ οι διαδικαστικοί κανόνες προέβλεπαν αποκλειστικά συνέντευξη με τους προϊσταμένους αυτούς. Οι προσφεύγοντες φρονούν συνεπώς ότι παραβιάστηκαν οι διαδικαστικοί κανόνες.

Η παράβαση αυτή, όπως υποστηρίζουν, δεν ήταν άμοιρη συνεπειών, εφόσον η συνέντευξη με τους διάφορους ιεραρχικούς προϊσταμένους κάθε υποψηφίου θα μπορούσε να δώσει σημαντικότερες και λεπτομερέστερες πληροφορίες.

Η *Επιτροπή*, απαντά ότι οι διαδικαστικοί κανόνες δεν επιβάλλουν συνέντευξη μεταξύ της επιτροπής και των ιεραρχικών προϊσταμένων των υποψηφίων. Η Επιτροπή φρονεί

κατά τα λοιπά ότι η επιτροπή είχε κάλλιστα το δικαίωμα να αποφασίσει να απευθύνει στους εν λόγω προϊσταμένους ερωτηματολόγιο επί των διαφόρων υποψηφίων προκειμένου να συμπληρωθεί ο φάκελος του καθενός.

θ) *Η παραβίαση των δικαιωμάτων άμυνας*

Οι *προσφεύγοντες* φρονούν ότι, αφού οι ιεραρχικοί προϊστάμενοι έλαβαν ερωτηματολόγιο, οι εκτιμήσεις τους έπρεπε να κοινοποιηθούν στους υποψηφίους. Οι προσφεύγοντες επικαλούνται συγκεκριμένα την απόφαση του Δικαστηρίου στην προαναφερθείσα υπόθεση Hermanus Adams, με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι, εφόσον η εξεταστική επιτροπή στηρίζεται σε στοιχεία όπως οι πληροφορίες ή οι γνώμες των ιεραρχικών προϊσταμένων επί των υποψηφίων, οι υποψήφιοι πρέπει να είναι σε θέση να συζητήσουν τα στοιχεία αυτά, ώστε να μπορεί εγκύρως να τα λάβει υπόψη η εξεταστική επιτροπή.

Η *Επιτροπή* φρονεί ότι η απόφαση Adams δεν έχει εφαρμογή δεδομένου ότι το ερωτηματολόγιο προοριζόταν απλώς να συμπληρώσει το φάκελο του υποψηφίου χωρίς να βαθμολογείται ξεχωριστά. Υπό τις συνθήκες αυτές η βαθμολογία έγινε αποκλειστικά βάσει των δύο συνεντεύξεων και η Επιτροπή δεν είχε την υποχρέωση να κοινοποιήσει στους διαφόρους υποψηφίους τα ερωτηματολόγια που είχε στείλει στους ιεραρχικούς προϊσταμένους τους.

ι) *Ισχυρισμοί που προβάλλει μόνο ο Paruccini*

Ο *Paruccini* υποστηρίζει ότι, λόγω της ειδικεύσεώς του, του ζητήθηκε να συντάξει εργασία, ενώ δεν είχε τη σχετική υποχρέωση από τους διαδικαστικούς κανόνες, δεδομένου ότι είναι κάτοχος πτυχίου πανεπιστημίου, ο ίδιος όμως δέχτηκε να υποβάλει εργασία. Ο Paruccini φρονεί πάντως ότι η εργασία αυτή δεν εξετάστηκε από την επιτροπή και, εν πάση περιπτώσει, για να μπορέσει να εκτιμηθεί, λόγω της ιδιαιτερότητας του θέματος το οποίο πραγματεύεται, η επιτροπή ad hoc έπρεπε να επικουρείται από εμπειρογνώμονες, όπως άλλωστε επιτρέπει το σημείο III, παράγραφος 2, στοιχείο γ), των διαδικαστικών κανόνων.

Η εργασία του ενδιαφερομένου αφορούσε συγκεκριμένα την εκτίμηση της οικονομικής επίπτωσης των τεχνολογικών επιλογών στο συγκεκριμένο τομέα της ενέργειας.

Η *Επιτροπή* παρατηρεί ότι, σύμφωνα με τους διαδικαστικούς κανόνες, στην επιτροπή εναπόκειται να κρίνει αν είναι αναγκαία η χρησιμοποίηση εμπειρογνώμονα. Στην προκειμένη περίπτωση η επιτροπή έκρινε ότι δεν ήταν επιβεβλημένη και, όπως έγινε και στην περίπτωση άλλων υποψηφίων, ο πρόεδρος της επιτροπής ad hoc άσκησε τα καθήκοντα και του διευθυντή της εργασίας και του εμπειρογνώμονα.

Κατά τα λοιπά, η Επιτροπή προσκομίζει την έκθεση του προέδρου της επιτροπής. Προσθέτει δε ότι ο ενδιαφερόμενος δεν διατύπωσε επιφυλάξεις ως προς τη μέθοδο που ακολουθήθηκε παρά μόνο με την προσφυγή του.

Y. Galmot
εισηγητής δικαστής